

Pracovněprávní aktuality

(sledované období: 7. 1. 2016 – 10. 2. 2016)

JUDr. Nataša Randlová/Mgr. Lucie Hořejší
Advokátní kancelář Randl Partners, www.randls.com, člen Ius Laboris

Vyhlášené předpisy

Zákon o službě vojáků v záloze

*Vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 45/2016 Sb.
dne 5. 2. 2016
Účinnost: 1. 7. 2016*

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o uložení Kolektivní dohody vyššího stupně na rok 2016

*Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 42/2016 Sb.
dne 3. 2. 2016*

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů

*Vyhlášena ve Sbírce zákonů pod číslem 39/2016 Sb.
dne 3. 2. 2016
Účinnost: 10. 2. 2016*

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 304/2012 Sb., o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků

*Vyhlášena ve Sbírce zákonů pod číslem 38/2016 Sb.
dne 3. 2. 2016
Účinnost: 10. 2. 2016*

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů

*Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 32/2016 Sb.
dne 29. 1. 2016
Účinnost: 29. 1. 2016*

Nařízení vlády o prokazování znalosti českého jazyka pro účely získání povolení k trvalému pobytu

*Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 31/2016 Sb.
dne 29. 1. 2016
Účinnost: 29. 1. 2016*

Zákon, kterým se mění zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů

*Vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 26/2016 Sb.
dne 25. 1. 2016
Účinnost: 25. 1. 2016*

Přehled stavu projednávaných předpisů

**Návrh zákona, kterým se mění zákon
č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další
požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
v pracovněprávních vztazích, a o zajištění
bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo
poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy,
ve znění pozdějších předpisů, zákon**

**č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění
pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb.,
o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších
předpisů (prevence rizik)**

Sněmovní tisk: 462

Předkladatel: vláda (předložila PS dne 15. 4. 2015)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna vyslovila souhlas

Předpokládaná účinnost: 1. dnem 2. kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Sněmovní tisk: 379

Předkladatel: vláda (předložila PS dne 5. 1. 2015)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 2. čtení

Původně navrhovaná účinnost: 1. 7. 2015

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (zrušení karenční doby)

Sněmovní tisk: 393

Předkladatel: skupina poslanců (předložila PS dne 23. 1. 2015)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 2. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. dnem kalendářního roku následujícího po vyhlášení

Návrh zákona o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě

Sněmovní tisk: 275

Předkladatel: Senát (předložil PS dne 30. 7. 2014)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 2. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. dnem 3. kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (důchodový věk horníků)

Sněmovní tisk: 654

Předkladatel: vláda (předložila PS dne 11. 11. 2015)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 2. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 10. 2016

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (zrušení maximálního vyměřovacího základu)

Sněmovní tisk: 392

Předkladatel: skupina poslanců (předložila PS dne 23. 1. 2015)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 1. čtení (nesouhlas vlády)

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2016

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (rodičovský příspěvek)

Sněmovní tisk: 535

Předkladatel: poslankyně Markéta Adamová (předložila PS dne 2. 7. 2015)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 1. čtení (nesouhlas vlády)

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2016

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (zrušení institutu přísedících v občanskoprávních řízeních)

Sněmovní tisk: 599

Předkladatel: poslanec Martin Plíšek (předložil PS dne 17. 9. 2015)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 1. čtení (nesouhlas vlády)

Předpokládaná účinnost: 1. 7. 2016

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony (zaměstnávání mladistvých)

Sněmovní tisk: 642

Předkladatel: vláda (předložila PS dne 3. 11. 2015)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 7. 2016

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), a další související předpisy (transpoziční novela)

Sněmovní tisk: 688

Předkladatel: vláda (předložila PS dne 23. 12. 2015)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 5. 2016

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (agenturní zaměstnávání)

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 15. den po vyhlášení

Ačkoli byla účinnost novely zákona o zaměstnanosti a zákoníku práce týkající se primárně agenturního zaměstnávání (o jejímž postupu legislativním procesem jsme vás v průběhu minulého roku několikrát informovali) původně navrhována k 1. lednu 2016, vrátil se nyní předpis v legislativním procesu o krok zpět.

Z výsledků původního připomínkového řízení totiž vzešla řada nových návrhů na další změny zákona o zaměstnanosti, které se sice netýkají agenturního zaměstnávání, avšak MPSV se rozhodlo je s novelou spojit. Mimo jiné je např. v novele navrhováno zavedení nové náhradní doby zaměstnání pro účely podpory v nezaměstnanosti nebo prodloužení podpůrní doby pro poskytování podpory u osob starších 50, resp. 55 let. A jelikož jde o věcné změny s dopadem na státní rozpočet, bylo třeba návrh zákona poslat do nového připomínkového řízení.

V současnosti MPSV vypořádává obdržené připomínky. V tomto směru předpokládáme, že nové připomínky se těžce vyjednané shody sociálních partnerů ohledně navrhované úpravy agentur práce týkat nebudou, avšak legislativní proces umí překvapit. Předpis samozřejmě budeme dále sledovat.

Návrh zákona o evidenci odborových organizací a organizací zaměstnavatelů a o změně zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2017

Nové projednávané předpisy

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Sněmovní tisk: 592

Předkladatel: skupina poslanců (předložila PS dne 4. 9. 2015)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 15. dnem po vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (transpoziční novela)

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 9. 2016 s výjimkami

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (posudková péče a pracovnělékařské služby)

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2017

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (kurzarbeit)

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: dnem vyhlášení

Věcný záměr zákona o dobrovolnictví

Stav projednávání: vláda

Věcný záměr zákona upravujícího ukončení zvyšování důchodového věku při dosažení věku 65 let a implementaci mechanismu pravidelné revize stanovení důchodového věku

Stav projednávání: vláda

Poslanecký návrh zákona si klade za cíl obnovit zastoupení zaměstnanců v dozorčích, resp. správních radách obchodních korporací. To bylo z českého právního řádu odstraněno zákonem o obchodních korporacích s účinností od 1. 1. 2014.

Akciové společnosti, jichž se má novela týkat, musí mít minimálně 50 zaměstnanců v pracovním poměru ales-

poň **nad polovinu stanovené pracovní doby**. Pokud společnost podmínky splní, budou mít jejich zaměstnanci právo volit **1/3 dozorčí, resp. správní rady**. Složení obou typů rad poté bude muset být uvedeno do souladu s navrhovanou právní úpravou do 1 roku od její plánované účinnosti.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů

Sněmovní tisk: 700

Předkladatel: skupina poslanců (předložila PS dne 20. 1. 2016)

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. dnem 7. kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (otcovská poporodní péče)

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. dnem 9. kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení

Do meziresortního připomínkového řízení byl koncem roku 2015 odeslán návrh novely zákona o nemocenském pojištění, který představuje **první z balíčku tzv. prorodinných opatření**, o nichž jsme vás informovali v PaM č. 11/2015. Současný návrh spočívá v zavedení nové dávky nemocenského pojištění ve formě tzv. **otcovské poporodní péče**. „Otcovská“ bude moci být čerpána otcem dítěte v období prvních 6 týdnů po narození dítěte, a to v maximálním rozsahu 1 týdne. Z pohledu zákoníku práce půjde o **překážku v práci na straně zaměstnance**, po jejíž trvání bude zaměstnavatel povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance-otce v práci.

Pokud zároveň otec splní předepsané podmínky předchozí účasti na nemocenském pojištění, bude mu za tuto dobu (za každý kalendářní den) náležet **dávka otcovské ve výši 70 % denního vyměřovacího základu**. Stejně jako u peněžité pomoci v mateřství bude dávka vyplácena

ze systému nemocenského pojištění, a to prostřednictvím příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

Vedle zcela nového institutu otcovské by novela měla přinést také **změny týkající se ošetřovného** (ve smyslu rozšíření případů poskytování ošetřovného u vymezeného okruhu příbuzných i v případech, kdy není splněna podmínka společné domácnosti) nebo sirotčích důchodů.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (transpoziční novela – přeshraniční vysílání zaměstnanců)

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. dnem kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení

Cílem předkládané novely je implementace Směrnice EP a Rady 2014/67/EU ze dne 15. května 2014 o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu.

Do zákona o inspekci práce by měl být **nově ukotven institut ručení** tak, aby příjemce vysílaných zaměstnanců (tj. tuzemský zaměstnavatel), případně prostředník, **ručil za úhradu pokuty uložené ze strany inspekce práce vysílajícímu zaměstnavateli**, a to za neposkytnutí mzdy nebo platu alespoň ve výši minimální (zaručené) mzdy nebo ve stanovené výši.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Stav projednávání: připomínkové řízení

Předpokládaná účinnost: dnem vyhlášení

Účelem novely je zavedení **pravidelné valorizace pojistného na veřejné zdravotní pojištění** u těch skupin osob, u nichž je plátcem pojistného stát. Novela je navrhována v souladu s Programovým prohlášením vlády.

Aktuální školení Randls Training

Sociální média – jejich užívání zaměstnanci a regulace zaměstnavatelem

16. 3. 2016 od 9 do 13 hodin v prostorách Randls Training (Praha 4, Budějovická)

Lektoři: JUDr. Nataša Randlová / Mgr. Bc. Michal Peškar

Více informací na www.randlstraining.com

Mezinárodní smlouvy

Doplňková smlouva pozměňující smlouvu o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými

Sněmovní tisk: 136

Stav projednávání: souhlas Parlamentu s ratifikací předán prezidentovi

Protokol k Úmluvě Mezinárodní organizaci práce č. 29 o nucené práci

Sněmovní tisk: 563

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 2. čtení, Senát – souhlas s ratifikací

Dohoda mezi ČR a Chilskou republikou o programu pracovní dovolené

Sněmovní tisk: 659

Stav projednávání: Poslanecká sněmovna – 1. čtení, Senát – 1. čtení

Ústavní soud ČR

Ústavní soud se ve svém rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 3343/14 ze dne 8. 12. 2015 vyjádřil k **otázce pracovního poměru na dobu určitou** a jeho možné změny na dobu neurčitou.

Dle zaměstnance byl jeho původní pracovní poměr na dobu určitou neplatně sjednán, resp. prodlužován ze strany zaměstnavatele. Po jeho uplynutí tak zaměstnanec zaměstnavateli oznámil, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, avšak zaměstnavatel mu už další práci nepřiděloval, a to aniž by se k věci jakkoli vyjádřil.

Poté, co případ prošel všemi soudními instancemi s různými výsledky, vyjádřil se k **otázce právní fikce „přeměny“ pracovního poměru na dobu určitou na pracovní poměr na dobu neurčitou** podle § 39 zákoníku práce až Ústavní soud.

Ve svém rozhodnutí Ústavní soud mimo jiné kritizoval předchozí judikáty Nejvyššího soudu, od kterých se svým rozhodnutím odchýlil, když dovedl následující pravidlo: **Pokud zaměstnanec zaměstnavateli v souladu s § 39 zákoníku práce oznámí, že trvá na dalším zaměstnávání, a zaměstnanec ani zaměstnavatel zároveň nepodají speciální žalobu v dané prekluzivní lhůtě, jedná se v daném případě o pracovní poměr na dobu neurčitou.** V praxi to tedy znamená, že kdykoli zaměstnanec v souladu s § 39 zákoníku práce zaměstnavateli oznámí, že trvá na dalším zaměstnávání, je zaměstnavatel povinen jednat – tedy ve dvouměsíční lhůtě je povinen podat žalobu ohledně řádného splnění podmínek umožňujících mu uzavřít pracovní poměr na dobu určitou. Pokud žalobu nepodá, bude pracovní poměr daného zaměstnance automaticky považován za pracovní poměr na dobu neurčitou.

Evropský soud pro lidská práva

Evropský soud pro lidská práva (ESLP) se ve svém lednovém rozhodnutí č. 61496/08 (Barbulescu vs. Romania) vyjádřil k otázce **monitorování soukromé komunikace zaměstnance ze strany zaměstnavatele.**

V předmětném sporu rozvázal zaměstnavatel se zaměstnancem pracovní poměr z důvodu porušení vnitřních předpisů, které spočívalo v užívání internetu pro soukromé účely. Konkrétně zaměstnanec používal k soukromé komunikaci s bratrem a snoubenkou aplikaci Yahoo Messenger, jejímž prostřednictvím měl původně v rámci plnění pracovních úkolů odpovídat na dotazy klientů.

Zaměstnanec namítal nepřipustný zásah do svého soukromí, když zaměstnavatel z předmětné soukromé komunikace mohl zjistit citlivé údaje o jeho zdraví i sexuálním životě. Zaměstnavatel namítal své oprávnění kontrolovat řádné plnění pracovních úkolů zaměstnance v pracovní době.

Po zvážení předložených podání ESLP v předmětné otázce uzavřel, že **k porušení práva zaměstnance na respektování soukromého života nedošlo.** Monitoring obsahu Yahoo Messengeru ze strany zaměstnavatele označil soud v daném rozsahu za **přípustné**, když cílem zaměstnavatele prokazatelně nebylo zjišťovat nebo zveřejňovat údaje týkající se soukromého života zaměstnance. Navíc, v daném případě mohl zaměstnavatel předpokládat, že veškerá komunikace zaměstnance přes Yahoo Messenger se bude týkat práce.

Rozhodnutí ESLP v této věci je důležité zejména pro svou obsahovou souvislost s tématem sociálních médií a jejich užíváním v rámci pracovněprávních vztahů, které – ač v dnešní době velmi diskutované – nemá dosud v našem právním prostředí pevné základy.

ÚOOÚ

U příležitosti mezinárodního Dne ochrany osobních údajů, který připadá na 28. 1., vydal český správce osobních údajů **plán svých kontrolních aktivit pro rok 2016**.

V nadcházejícím roce se Úřad pro ochranu osobních údajů zaměří zejména na zpracování osobních údajů ze strany veřejné správy v rámci velkého objemu dat (tzv. Big Data) s cílem ověřit, zda osobní údaje pocházející ze zákonně zpracovávaných databází nejsou dále využívány za jiným účelem.

Úřad se dále zaměří i na zpracování osobních údajů pomocí systémů využívajících biometrické údaje zaměstnanců, dodržování povinností odpovědných subjektů při využívání služeb tzv. cloud computingu (zejména co se týče přenosu a umístění datových úložišť) nebo provede kontrolu podmínek ochrany osobních údajů v souvislosti s přípravou a realizací developerských projektů při instalaci a provozu dohledových systémů u vytipované developerské společnosti.



Daňové aktuality

Ing. Dana Trezziová/Ing. Kateřina Nováková
BDO Tax s. r. o., www.bdo.cz

Služby ePortálu dostupné prostřednictvím přihlašovacích údajů ČSSZ

Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) preferuje elektronickou formu komunikace se svými klienty. Z uvedeného důvodu nabízí služby ePortálu, které usnadňují klientům i zaměstnancům ČSSZ řešení některých situací, které by bylo jinak nutno vyřizovat na úřadě.

ČSSZ umožnila první elektronické podání již na přelomu let 2003/2004, službu ePortál ČSSZ pak zprovoznila v prosinci 2013. V polovině roku 2015 byly služby ePortálu rozšířeny o interaktivní formuláře.

Možnost využití služeb ePortálu je však omezena pouze pro vlastníky datové schránky. Uvedená skutečnost některé klienty od jejího využívání odrazuje. ČSSZ se proto rozhodla zahájit realizaci projektu, který by měl umožnit využití ePortálu pro širší veřejnost.

V součinnosti s Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) a Ministerstvem vnitra je ČSSZ připravena zahájit kroky směřující k vytvoření vlastních autentizačních údajů umožňujících plošný přístup občanům ke službám ePortálu ČSSZ. Plán na rozšíření klientely využívající elek-

tronickou komunikaci je v souladu s usnesením vlády ČR v oblasti vzdálené identifikace občanů a rozvoji elektronické komunikace mezi občanem a veřejnou správou.

Další možností, kterou bude v budoucnu možno využít pro přístup do ePortálu ČSSZ, bude přístup prostřednictvím elektronického občanského průkazu (eOP). Tento způsob bude zpřístupněn v okamžiku, kdy Ministerstvo vnitra začne plošně a bez poplatků vydávat elektronický občanský průkaz s čipem. Takový eOP má sloužit jako autentizační klíč pro vzdálené přihlášení občanů k systému eGovernment.

Sněmovna v prvním čtení podpořila zvýšení příspěvku na péči

Dne 27. ledna 2016 vydalo MPSV tiskovou zprávu o průběhu schvalovacího procesu návrhu na zvýšení příspěvku na péči. Uvedený návrh byl poslaneckou sněmovnou schválen v prvním čtení.

Prostřednictvím uvedeného vládního návrhu by mělo dojít od srpna 2016 k navýšení příspěvku na péči o 10 %, a to na všech stupních. Mělo by tak dojít k částečnému